

UZASADNIENIE

do projektu rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy pomocy w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027”

Podstawą do wydania rozporządzenia przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej jest art. 30 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079).

Tekst Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 został zaakceptowany decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 27 września 2022 r. nr CCI 2021PL16RFPR001.

Celem projektowanej regulacji jest zapewnienie podstawy prawnej dla udzielania pomocy finansowej przez Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy, zwany dalej „Instytutem” w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027” (dalej „FENG”).

Pomoc finansowa udzielana przez Instytut w ramach projektowanego rozporządzenia stanowi pomoc spełniającą przesłanki art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Dopuszczalność udzielanej przez Instytut pomocy jest warunkowana zgodnością z przepisami prawa unijnego i krajowego w zakresie pomocy publicznej. W konsekwencji niniejszy projekt rozporządzenia stanowi jednocześnie program pomocy publicznej w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743 oraz z 2022 r. poz. 807).

Projekt rozporządzenia zachowuje wszystkie cechy programu pomocowego. Regulamin wyboru projektu został przewidziany przepisami ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 i może w pewnym zakresie stanowić uszczegółowienie postanowień programu pomocowego w zależności od specyfiki danego konkursu.

Rozporządzenie powinno pozostawać elastyczne umożliwiając organizację różnorodnych naborów w ramach opisanych w programie pomocowym przeznaczeń pomocy.

Projekt rozporządzenia określa szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy finansowej stanowiącej:

- pomoc publiczną, do której mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem Komisji nr 651/2014”,
- pomoc *de minimis*, do której mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu

o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem Komisji nr 1407/2013”,

Rozdział 1 określa zakres regulacji i przepisy ogólne dotyczące pomocy finansowej udzielanej przez Instytut w ramach Działania *Badawcza Infrastruktura Nowoczesnej Gospodarki 2* Priorytetu Programu FENG.

Pomoc finansowa udzielana przez Instytut ze środków FENG stanowi pomoc publiczną udzielaną zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu Komisji nr 651/2014 lub pomocy *de minimis* udzielaną zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu Komisji nr 1407/2013, z zastrzeżeniem ust. 2.

Instytut może udzielać pomocy finansowej niestanowiącej pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwanego dalej „Traktatem”.

Pomoc finansowa może być udzielana w ramach jednego lub kilku przeznaczeń pomocy objętych rozporządzeniem, a w przypadku pomocy *de minimis* może być przeznaczona na pokrycie kosztów kwalifikowalnych, tj. uzyskania certyfikatu laboratorium badawczego, promocji projektu, kosztów pośrednich.

Pomoc finansowa nie może być udzielona przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia Komisji nr 651/2014.

Pomoc finansowa może być udzielana następującym podmiotom: publicznym uczelniom akademickim, instytutom badawczym, instytutom PAN, międzynarodowym instytutom naukowym, Centrum Łukasiewicz, działającemu na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. z 2019 r., poz. 534), instytutom Sieci Badawczej Łukasiewicz, podmiotom prowadzącym głównie działalność naukową w sposób samodzielny i ciągły będącym organizacjami prowadzącymi badania i upowszechniającymi wiedzę, spółkom kapitałowym o których mowa w art. 159 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Pomoc nie może być udzielona w przypadkach wskazanych w art. 1 ust. 2 i ust. 5 rozporządzenia Komisji nr 651/2014.

Pomoc *de minimis* nie może być udzielona w przypadkach wskazanych w art. 1 ust. 1 rozporządzenia Komisji nr 1407/2013.

Pomoc finansowa nie może być udzielona na działalność w zakresie:

- 1) wytwarzania, przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych;
- 2) produkcji lub wprowadzania do obrotu napojów alkoholowych;
- 3) produkcji lub wprowadzania do obrotu treści pornograficznych;
- 4) obrotu materiałami wybuchowymi, bronią i amunicją;
- 5) gier losowych, zakładów wzajemnych, gier na automatach i gier na automatach o niskich wygranych;

6) produkcji lub wprowadzania do obrotu środków odurzających, substancji psychotropowych lub prekursorów.

Pomoc nie może zostać udzielona ani wypłacona przedsiębiorcy, na którym ciąży obowiązek zwrotu pomocy wynikający z decyzji Komisji Europejskiej uznającej taką pomoc przyznaną za niezgodną z prawem oraz rynkiem wewnętrznym.

Spośród szerokiego wachlarza form wsparcia przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej właściwą jest dotacja w rozumieniu art. 52 rozporządzenia ogólnego.

Podmioty szkolnictwa wyższego i nauki wykorzystują dostępną im infrastrukturę badawczą do prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych, w celu zwiększenia zasobów wiedzy albo wykorzystania posiadanych zasobów wiedzy w nowych, innowacyjnych rozwiązaniach. Należy jednakże zauważyć, że rezultaty tych badań i prac w dużej mierze są uzależnione od dostępu przez ww. podmioty do infrastruktury badawczej i jej poziomu zawansowania technologicznego. Dysponowanie infrastrukturą o odpowiednio wysokim poziomie zawansowania technologicznego pozwala nie tylko na prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej na światowym poziomie, ale również umożliwia nawiązanie współpracy z podmiotami z sektora gospodarczego.

W priorytecie 2 podmioty szkolnictwa wyższego i nauki będą mogły ubiegać się o środki finansowe z Unii Europejskiej na sfinansowanie infrastruktury badawczej wraz z obowiązkowym komponentem dotyczącym wzmocnienia kadry naukowej i badawczej w obszarze wykorzystania infrastruktury, komercjalizacji wyników prac B+R, transferu technologii i zarządzania innowacjami. Utworzenie nowoczesnej infrastruktury badawczej wymaga poniesienia wysokich nakładów finansowych, zatem konieczne jest wdrożenie takich rozwiązań prawnych, które ułatwią podmiotom szkolnictwa wyższego i nauki pozyskiwanie środków finansowych, które zwiększą dostęp do tej infrastruktury na poziomie zaawansowania technologicznego oczekiwanym przez te podmioty.

Z uwagi zaś na szacowane koszty utworzenia lub unowocześnienia infrastruktury badawczej projektowane rozporządzenie określa warunki i tryb pozyskiwania środków finansowych na dofinansowanie ww. działań. Zakłada się, że środki finansowe przyznane jako pomoc publiczna i pomoc *de minimis*, umożliwią podmiotom nimi dysponującym utworzenie lub unowocześnienie infrastruktury badawczej na oczekiwanym poziomie technologicznym bez konieczności zwiększenia nakładów własnych, które znacząco obciążałyby budżety tych podmiotów.

W odniesieniu do pojęcia mechanizmu monitorowania i wycofania należy go zdefiniować jako sposób rozliczania wydatków, gdy dofinansowanie jest udzielane na inwestycje w zakresie infrastruktury, która to infrastruktura wykorzystywana będzie tak do działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów prawa Unii Europejskiej o pomocy publicznej, jak i do działalności niestanowiącej działalności gospodarczej.

W odniesieniu do pojęcia kosztów kwalifikowalnych należy je zdefiniować jako koszty bezpośrednio związane z projektem.

Definiując efekt zachęty należy przez to rozumieć warunek, który polega na złożeniu wniosku o udzielenie pomocy przed rozpoczęciem prac nad projektem oraz spełnienie jednego lub więcej z poniższych kryteriów:

1. znaczące zwiększenie zasięgu projektu dzięki środkowi pomocy;
2. znaczące zwiększenie całkowitej kwoty wydanej na projekt dzięki środkowi pomocy;
3. znaczące przyspieszenie zakończenia projektu.

Informacje niezbędne do udzielania pomocy zawarte w rozporządzeniu należy definiować jako informacje dotyczące wielkości przedsiębiorcy, jego statusu, rodzaju prowadzonej działalności, a także przeznaczenia pomocy.

W rozdziałach od 2 do 4 zawarto podstawowe informacje dotyczące kwalifikowalności wydatków oraz intensywności wsparcia, podzielonego na:

- 1) pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą;
- 2) pomoc *de minimis*;
- 3) pomoc szkoleniowa.

Podstawowym założeniem w tych rozdziałach było jak najpełniejsze odzwierciedlenie możliwości udzielania pomocy zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji nr 651/2014 przy jednoczesnym uwzględnieniu schematów wsparcia i celów wynikających z FENG.

Kosztami kwalifikowalnymi w ramach pomocy inwestycyjnej na utworzenie lub unowocześnienie infrastruktury badawczej są koszty o których mowa w art. 26 ust. 5 rozporządzenia Komisji nr 651/2014. Intensywność pomocy na infrastrukturę badawczą nie przekracza 50 % kosztów kwalifikowalnych. Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą jest udzielana po spełnieniu warunków określonych w art. 26 ust. 2-4 i ust. 7 rozporządzenia Komisji nr 651/2014.

Odnosnie kosztów kwalifikowalnych w ramach pomocy szkoleniowej są to koszty o których mowa w art. 31 ust. 3 rozporządzenia Komisji nr 651/2014. Intensywność pomocy szkoleniowej nie przekracza 50% kosztów kwalifikowalnych.

W pomocy *de minimis* kosztami kwalifikowalnymi są: koszty uzyskania certyfikatu laboratorium badawczego; koszty promocji projektu; koszty pośrednich. Pomoc *de minimis* nie przekracza 100% kosztów kwalifikowalnych.

Rozdział 5 reguluje tryb udzielania pomocy finansowej.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, projekty są wybierane do dofinansowania przez Instytut w sposób konkurencyjny.

Instytut udziela pomocy finansowej w trybie, o którym mowa w art. 41 ust. 3 ustawy wdrożeniowej.

Instytut udziela pomocy finansowej w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewnia równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie udzielania tej pomocy, w szczególności zamieszcza ogłoszenie o możliwości korzystania z pomocy na stronie internetowej Instytutu. W dokumentacji konkursowej Instytut, ogłaszając nabór - określa rodzaje i poziom kosztów kwalifikowalnych oraz intensywność pomocy lub pomocy *de minimis* w ramach katalogów kosztów kwalifikowalnych i maksymalnych intensywności określonych w niniejszym rozporządzeniu. W celu zapewnienia mechanizmu monitorowania i wycofania na podstawie art. 26 ust. 7 rozporządzenia Komisji nr 651/2014, wskazano co ma określać umowa o dofinansowanie projektu.

W rozdziale 6: Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie w dniu następującym po dniu ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie wymaga notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, gdyż stanowi program pomocowy w ramach wyłączeń grupowych oraz program pomocy *de minimis*. Projekt rozporządzenia jest zgodny z obowiązującymi regulacjami Unii Europejskiej w tym zakresie.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji w rozumieniu tego rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Ponadto, projekt został udostępniony na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, z chwilą przekazania projektu do uzgodnień z członkami Rady Ministrów.